

PLOTS OPTREDENDE SLAAPAAINVALLEN DOOR DOPAMINE-AGONISTEN

In de Folia van februari 2000 werd aandacht besteed aan de plots optredende slaapaanvallen bij patiënten behandeld met ropinirol (REQUIP) en pramipexol (MIRAPEXIN), twee dopamine-agonisten gebruikt bij de ziekte van Parkinson. Gezien slaperigheid een bekend ongewenst effect is van dopamine-agonisten in het algemeen, rees de vraag of ook de plotselinge slaapaanvallen een klasse-effect zijn, dan wel specifiek zijn voor ropinirol en pramipexol. Meerdere bronnen wijzen er op dat het gaat om een klasse-effect, met ook gevallen beschreven voor o.a. levodopa, bromocriptine, lisuride, pergolide [*Brit. Med. J.* **324**, 1483-1487 (2002); *Lancet* **355**, 1332-1333 en 1333-1334 (2000); *JAMA* **287**, 455-463 en 509-511 (2002); *La Revue Prescrire* **20**, 517 (2000); *Committee for Proprietary Medicinal Products* (“Dopaminergic substances and sudden sleep onset”, CPMP/578/02 Final)]. In de meeste gevallen wordt de plotselinge slaapaanval voorafgegaan door sedatie en slaperigheid. Er dient te worden opgemerkt dat de ziekte van Parkinson zelf geassocieerd is met slaapstoornissen, en de oorzakelijke rol van het geneesmiddel of de ziekte zelf is niet altijd duidelijk. Ook is het niet mogelijk om de patiënten met verhoogd risico van slaperigheid en/of plotselinge slaapaanvallen te identificeren.

Het Belgisch Centrum voor Geneesmiddelenbewaking ontving twee meldingen van plotselinge slaapaanval: de eerste melding betrof een patiënt op bromocriptine (PARLODEL) bij wie de dosis recent was verhoogd; de tweede melding betrof een patiënt bij wie entacapon (COMTAN) was toegevoegd aan een behandeling met levodopa + benserazide. Vermoedelijk was bij deze laatste patiënt de verhoging van de levodopa-plasmaconcentratie door entacapon, de oorzaak van het ongewenst effect.

Een belangrijk mogelijk gevolg van slaperigheid en plotselinge slaapaanvallen zijn auto-ongelukken. In het hierboven geciteerde artikel in de *British Medical Journal* wordt geschreven dat volgens experts de incidentie van slaapaanvallen te laag is om patiënten met de ziekte van Parkinson die dopamine-agonisten nemen, te verbieden om een voertuig te besturen. Studies tonen daarenboven geen verhoogd risico van auto-ongelukken bij patiënten met de ziekte van Parkinson die behandeld worden met dopamine-agonisten, ten opzichte van deze die dergelijke middelen niet nemen. Volgens de auteurs van het artikel in de *British Medical Journal* is duidelijke informatie aan de patiënt over het mogelijk risico van plotse slaapaanvallen de enige op dit ogenblik te nemen maatregel. Het is evident dat aan de patiënt moet worden gezegd dat hij, van zodra hij zich slaperig voelt, moet trachten zijn voertuig op een veilige plaats te stoppen.